

Filippijnse activist blijft vrij

Door een onzer redacteurs
ROTTERDAM. De Filippijnse oppositieleider José Maria Sison blijft op vrije voeten. Dat heeft het gerechtshof in Den Haag gisteren bepaald.

Sison werd eind augustus opgepakt in zijn woonplaats Utrecht op verdenking van betrokkenheid bij moordaanslagen op de Filippijnen. Justitie kwalificeerde de verdenkingen als oorlogsmisdrijf.

De rechtbank liet hem vorige maand echter vrij, omdat er onvoldoende bewijs tegen hem is. De raadkamer van het hof onderschrijft die conclusie nu. Volgens deze kamer van het hof bevat het strafdossier tegen de oppositieleider onvoldoende concrete aanknopingspunten die wijzen op enige vorm van diens directe betrokkenheid bij de moorden.

In juli van dit jaar bepaalde het Europees Hof van Justitie al dat de Filippijnse oppositierichter onrecht op de Europese terreurlist was gezet. Volgens het Gerecht van Eerste Aanleg, dat onderdeel uitmaakt van het Europees Hof, waren bij de beslissing om Sison op de lijst te plaatsen fundamentele rechten geschonden. Van personen en organisaties die op de Europese terreurlist staan worden goeden bevoren en reispapieren ingetrokken.

Sison is voorzitter van de Filippijnse communistische partij CCP. Hij vluchtte in 1987 naar Nederland, dat zijn verblijf gedooft. In augustus 2002 zette Nederland hem op de nationale terreurlist, wat door de EU werd overgenomen.

Franse vervoerder mag Connexxion overnemen

BRUSSEL. Het Franse vervoersbedrijf Transdev mag het Nederlandse Connexxion overnemen. De Europese Commissie heeft woensdag goedkeuring verleend aan de plannen. De overname zal de concurrentie op de vervoersmarkt niet significant beïnvloeden, aldus de Commissie. Nu zijn alle aandelen Connexxion Holding nog in handen van de staat. Een consortium van Transdev en de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) neemt tweederde van de aandelen over. Connexxion vervoert dagelijks meer dan een miljoen mensen in vooral bussen, taxi's en sneltrams. (ANP)

Westland wil cabines voor seizoenarbeiders

NAALDWIJK. De gemeente Westland wil mobiele woningen plaatsen om seizoenwerkers te huisvesten. Naar schatting werken tussen de vijf- en tienduizend tijdelijke arbeiders uit Oost-Europa in Westland, van wie een groot gedeelte geen woonruimte kan vinden in de gemeente. Dat liet een woordvoester gisteren weten. „Werkgevers en uitzendbureaus zijn verantwoordelijk voor de huisvesting. Wij willen hen helpen bij het faciliteren, maar draaien niet voor de kosten op”, aldus de zegsvrouw. Naast deze proef wil Westland de regels voor de huisvesting voor seizoenarbeiders versoepelen. (ANP)

Brussel vordert landbouwgeld terug

BRUSSEL. De Europese Commissie eist 145 miljoen euro terug van een aantal EU-landen, waaronder Nederland, wegens onrechtmatig uitgegeven landbouwfondsen. De lidstaten zijn verantwoordelijk voor het uitbetalen van EU-landbouwgeld, maar moeten de besteding wel goed controleren. Als dat niet naar behoren gebeurt, moet het geld worden terugbetaald aan Brussel. Nederland moet 260.000 euro terugsturen, maar bijvoorbeeld Italië moet 76 miljoen terugbetalen wegens slechte controle in de olijfoliesector. (ANP)

Met oordoppen in is het

Muziek- en entertainmentbranche worstelt met Europese regels

Violistes van Holland Symfonia met (boven) en zonder geluidsscherm. Foto's Johannes van Assem

► Ook muzikanten moeten behoord worden voor gehoorschade, meent de EU.

► Een 'lawaaidip' is heel erg vervelend, maar er moet nog wel gespeeld kunnen worden.

Door WILMER HECK

HAARLEM. Achterin het orkest, gezeten tussen Merel van Schie met haar altviool en Bert Steinmann op de alt-hobo, doet het soms pijn aan de oren. Tijdens de repetitie van *Pacific 231* van Honnegger wordt het geluid van een trein verklankt, waarbij drie trompetten Van Schie en Steinmann veelvuldig in de rug toeteren. Daarnaast schetteren de trombones. „Hoe staat het met uw gehoor?” „Niet best”, zegt Steinmann tijdens een korte pauze. „Een slecht gehoor is beroepsziekte nummer één in ons vak.”

Tijdens de pauze in de Haarlemse concertzaal 'Philharmonie' vertellen diverse orkestleden van ballet- en symfonieorkest Holland Symfonia over de constante piep die ze horen, ook als ze 's avonds in bed liggen. Steinmann heeft last van een zogenoemde 'lawaaidip', waardoor hij een aantal boventonen niet meer hoort. De kwaal treft vooral de linkerzijde, waar de trompetten vele uren per week in zijn oor blazen.

Ter bescherming van werknemers tegen lawaai nam de EU in 2003 een richtlijn aan over geluidsoverlast. Bij een gemiddelde dagelijkse blootstelling van meer dan 85 decibel is de werkgever verplicht beschermende maatregelen te treffen. Ook musical-artiesten, orkestleden, horecapersoneel en andere werknemers in de entertainmentbranche moeten beschermd worden tegen hard geluid, besloot het Europees Parlement. De sector kreeg wel langer de tijd om zich aan de nieuwe regels aan te passen. Over een half jaar gaan ze in – in andere sectoren is de richtlijn al jaren van kracht.

Een rondgang in de muziek- en entertainmentbranche leert dat er bij organisaties voor poppodia, orkesten, schouwburg, dance-organisatoren en evenementenmakers hard wordt gewerkt aan richtlijnen om aan de nieuwe normen te voldoen.

Maar hoe een paukenist te beschermen die met zijn gehoor bepaalt wanneer hij een roffel geeft? „We hebben daar toen nog flink om gelachen”, zegt CDA-europarlementariër Ria Oomen-Ruijten. „We konden ons slecht voorstellen dat een dirigent met oordoppen in voor een orkest zou gaan staan.” Via een andere telefoonlijn overlegt ze met een medewerker over hoe dat ook alweer zat met de entertainmentsector in de ge-

Variatie in gehoorschade

• Schade aan het gehoor is er in diverse soorten:

• **Tinnitus**, oftewel oorsuizen, waarbij iemand continu geluid hoort (gepiep, gefluit, of gebrom) dat niet uit de omgeving komt, maar in het oor zelf ontstaat. Volgens de website orkestengehoor.nl kan dit 'haast gekmakend' zijn.

• **Hyperacusis**, wat een sterk verhoogde gevoeligheid van de oren voor geluid betekent. Daardoor klinken geluiden die een gezond persoon 'normaal' vindt voor een hyperacusis-patiënt pijnlijk hard.

• **Diplacusis**; iemand neemt toonhoogtes met het linkeroor anders waar dan met het rechteroor.

• **Distortie**, wat het vervormd waarnemen van geluid betekent.

lastig dirigeren

om personeel tegen hard geluid te beschermen

luidsrichtlijn. „Ik dacht dat we die uit de richtlijn hadden gehaald”, zegt ze. Maar dat is dus niet het geval. Ook de entertainmentbranche moet eraan geloven.

„De richtlijn is te streng. We wilden een uitzonderingspositie, maar kregen slechts uitstel”, zegt Hans Schutt van het Contactorgaan Nederlandse Orkesten in een kantoor van het Amsterdamse Muziektheater. Daar is Holland Symfonia gevestigd. De algemeen directeur van dit orkest, Maurits Haenen, valt hem bij: „Als de Arbeidsinspectie de EU-norm strikt toepast, kunnen we de boel wel sluiten.” De ook aanwezige Martin Koethman van vakbond FNV Kiem neemt het wel consequent op voor de richtlijn: „Toepassing is lastig, maar mensen worden doof, dus we bedenken zoveel mogelijk maatregelen om de geluidsbelasting te verlagen.”

Vooruitlopend op de Europese norm geldt in Nederland nu al een maximumbelasting van 85 decibel voor de muziek-entertainmentsector, maar die wordt door de Arbeidsinspectie nauwelijks gehandhaafd. „Vanaf 4 maart gaan we voor het eerst vier maanden lang streng controleren op de naleving. Ook in discotheken”, aldus een woordvoerder.

De verschillende sectoren stellen zelf richtlijnen op, die ze vervatten in een branchecatalogus. Op basis daarvan voert de Arbeidsinspectie controles uit. Naar verwachting is de archibocatalogus voor orkesten over enkele

maanden gereed. „Maar over de implementatie van alle maatregelen maak ik me wel zorgen”, zegt Berend Schans van de Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals (VNPF). „Met het schrijven van een catalogus ben je er niet.”

Rick Claus van Claus Event Center in Hoofddorp weet bijvoorbeeld nog van niets. „Wij worden normaal gesproken geïnformeerd door Koninklijke Horeca Nederland, maar die hebben nog niets laten horen. Zoals wel vaker met Europese richtlijnen

► De sector leeft juist van meer dan 85 decibel ◀

Willem Westermann

merk je dat die niet goed doordringen”, zegt hij.

Willem Westermann van de Vereniging van Evenementmakers meent dat het uitvoeren van de EU-richtlijn voor zijn leden onmogelijk is. „De sector leeft juist van meer dan 85 decibel. Die norm moet op Europees niveau worden aangepast. Hier zijn dingen verzonnen die over ons gaan, maar niet met ons zijn besproken.”

Een woordvoerder van de Arbeidsinspectie zegt er vertrouwen in te hebben dat de normen wel worden gehaald. „In discotheken kun je met

oordoppen veel doen. Orkesten kunnen apart repeteren met de diverse instrumentengroepen. Of het repertoire wordt afgewisseld, waardoor niet te veel harde stukken achter elkaar worden gespeeld.”

Binnen het orkest van Holland Symfonia overheerst inderdaad de mening dat directie en dirigenten meer kunnen doen om het gehoor van de orkestleden te sparen. Violist Paul van Coeverden pleit voor investeringen in oplopende podia, zodat de koperblazers over de violisten heen spelen. „De directie schuift de verantwoordelijkheid af op de orkestleden. Die moeten met oordoppen spelen, terwijl dat belemmerend werkt.” Algemeen directeur Maurits Haenen: „Het verbouwen van podia is niet afdoende en kost miljoenen. Dat zijn geen bedragen die wij zomaar ophoesten.”

Merel van Schie roept dirigenten op het volume te matigen. „Ook in repetities staan ze altijd maar méér te vragen.” Bert Steinmann meent dat een taboe doorbroken moet worden. „Het volume moet bespreekbaar worden. Zachter spelen is nog een taboe, evenals het dragen van oordoppen. Dat moet anders, want er vallen mensen uit vanwege het gehoor.” Paul van Coeverden erkent het taboe. „Als je oordoppen draagt, zet je jezelf te kijk als niet-gedreven en niet-artistiek.”

► Meer over musici en geluid op: www.orkestengehoor.nl

Advertentie

Deze pasta caprese kost u nog minder dan deze krant.*

0.72 Per persoon*

- Euro Shopper Spaghetti Zak 1 kilo **0.50**
- AH Blokjes tomaat Blk 400 gram **0.39**
- Euro Shopper Mozzarella Zak 125 gram **0.45**

PASTA ALLA CAPRESE - 4 personen - 20 min. bereiden, prijs p.p. € 0,72. **Benodigdheden:** 350 g spaghetti (zak 1 kg, Euro Shopper), 2 el olijfolie extra vierge (Euro Shopper), 1 blk blokjes tomaat (400 g, AH), 2 bolletjes mozzarella (Euro Shopper), in blokjes, 1 zakje basilicum (15 g), in grove stukken. **Recept:** kook de spaghetti beetgaar volgens de aanwijzingen op de verpakking. Bewaar 1 eetlepel van het kookvocht en giet de spaghetti af. Schep de spaghetti om met het bewaarde kookvocht, de olie, de tomatenblokjes, de mozzarella blokjes en de basilicum. Breng op smaak met zout en peper. Serveer direct. **Kijk voor meer kleinste prijsetscepten op www.ah.nl/kleinsteprjs.**

*Genoemde prijs per persoon is gebaseerd op alle ingrediënten in deze portie en berekend op basis van bereiding v.a. 4 personen.

Onze kleinste prijsjes vindt u nergens kleiner.

Prijzen en zelfouten voorbehoudd. Bij de samenstelling van dit recept is uitgegaan van de laagst geprijste producten uit ons assortiment.

► Mabel van Oranje aan de lijn
Prinses wil volksactivisme

Door MELLE GARSCHAGEN
ROTTERDAM. Vijftig prominente Europeanen willen het falende Europese buitenlandsbeleid verbeteren. Betaald door miljardair George Soros, die eenderde financiert, en Spaanse en Zweedse filantropen, hebben zij de denktank *the European Council on Foreign Relations* opgericht. Zonder gezamenlijk buitenlandsbeleid staat op de tocht, zegt mede-oprichter en vicevoorzitter Prinses Mabel van Oranje.

Waarom is een coherent buitenlands beleid zo belangrijk?

„Europa heeft minder invloed in de wereld dan mogelijk. Dat komt doordat de lidstaten veel te verdeeld zijn. De relevantie van Europa in de wereld zal in de komende dertig jaar alsnog maar afnemen. Rusland ondergaat een wederopstanding en China komt hard op. In 2020 zal nog maar één op de twintig mensen op aarde Europeaan zijn. In 2030 zal geen enkel Europees land bij de G8, de acht economische grootmachten, horen. „De invloed van de EU is niet meer vanzelfsprekend. Wij hebben twee keuzes. Of Europa neemt het lot in eigen handen en voert een robuust buitenlands beleid of de rest van de wereld gaat ons lot bepalen.”

Hoe kan Europa het lot in eigen handen nemen?

„Als de lidstaten hun krachten bundelen komen ze heel ver. Het Kyoto protocol, de Wereldhandelsorganisatie, en het internationaal strafhof zouden nooit zijn gerealiseerd zonder gezamenlijke Europese steun. In

militair opzicht heeft de EU succesvol bijgedragen aan vredesmissies in Atjeh en Macedonië.

„Ik heb ook geen illusies dat het makkelijk is maar Europa heeft veel economische middelen die het kan gebruiken om politieke invloed te winnen.

„De verhoudingen met Rusland zijn een goed voorbeeld. Zestig procent van de Russische export gaat naar de EU en de helft van de buitenlandse investeringen in Rusland komt uit Europa. Dan hoeft Europa toch niet te doen alsof het afhankelijk is van Rusland?”

Hoe bereikt uw denktank zo'n gezamenlijk beleid?

„Een Europa dat er internationaal toe doet, moet maatschappelijke problemen als klimaatverandering, terrorisme en aids aanpakken. We weten dat we bij de bevolking van de lidstaten, en niet bij de EU, ons punt moeten maken. Daarom zit de Council niet in Brussel. Met kantoren in Londen, Berlijn, Parijs, Sofia, Warschau, Madrid en Rome zijn wij actief in de grote Europese lidstaten.

„Internet speelt een belangrijke rol. Onze website is daarom ontworpen door de maker van de succesvolle site van Barack Obama, de Amerikaanse presidentskandidaat. Hopenlijk zorgen onze rapporten, opiniestukken en activiteiten voor een massabeweging en activisme. De bevolking van Europese landen kan dan van haar politieke een gezamenlijk handelen eisen.”

► Meer informatie over de Council via www.ecfr.eu